

ДҰРЫС ТАҢДАУ ЖАСАУ - ЯҒНИ МАМАНДЫҚ ТАБУ:

ҚЫЗЫҚТЫ ЖӘНЕ ТАРТЫМДЫ

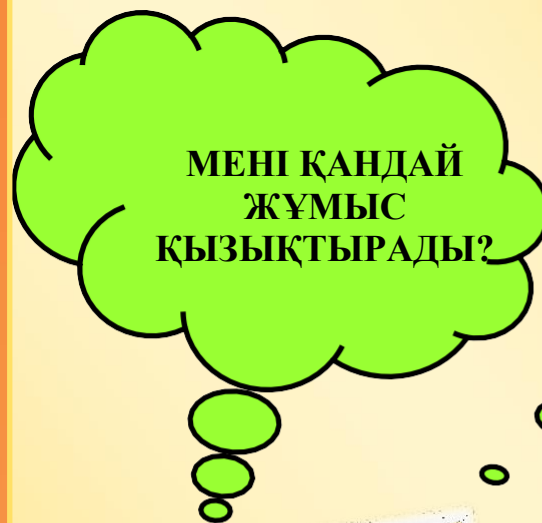
Сен өз бастамаңмен (мектепте де, сабақтан тыс уақытта да) қызығушылықпен, тілекпен, ләззатпен орындайтын қызметпен байланысты. Егер таңдалған іс ұнаса, онда сен мансаптық сатыға көтерілуге, біліктілігіңді арттыруға, беделге ие болуға және көбірек ақша табуға дайын боласың.

ЕҢБЕК НАРЫҒЫНДА СҰРАНЫС БАР

Қазіргі уақытта еңбек нарығында сұранысқа ие немесе оған бейім өзекті, перспективалы мамандықтар арасында лайықты орын алады. Бұл жаңа мамандық болуы мүмкін. Білім беру мекемесін бітіргеннен кейін бірден осы мамандық бойынша жұмысқа орналасу ықтималдығын бағалауды ұмытпа

ҚОЛ ЖЕТІМДІ ЖӘНЕ МҮМКІН

Сенің мүмкіндіктеріңе сәйкес келеді: қабілеттер, денсаулық жағдайы, білім мен дағды деңгейі. Мысалы, сен басқаларға қарағанда бұл жұмысты жақсы жасайсың және оны шаршамай жасай аласың. Сонымен қатар, басқа тапсырманы орындау кезінде сен, керісінше, тез қобалжып, ашулана бастайсың және ештеңе шықпайды

МАМАНДЫҚТЫ ОҢТАЙЛЫ ТАҢДАУ ФОРМУЛАСЫ

Мен қалаймын-жеке тұлғаның ұмтылыстары (тілектер, қызығушылықтар, бейімділіктер, идеалдар).

Мүмкін-жеке тұлғаның мүмкіндіктері (денсаулық жағдайы, қабілеттері, білім деңгейі, мінезі, темпераменті).

Қажет-қоғамдағы мамандыққа деген сұраныс, өмірлік мақсаттарға жету үшін белгілі бір күш жұмсау қажеттілігін түсіну.

Кәсіп түрлері (Е. А. Климов бойынша)

Түрі	ЖЕТЕКШІ ЕҢБЕК ПӘНІ	КӘСІПТЕРДІҢ МЫСАЛДАРЫ
Адам техникасы	Техникалық жүйелер, заттар, материалдар, энергия	Инженер, радиомеханик, станок операторы, слесарь, технолог, көлік жүргізушісі, краншы, киномеханик, токарь, фрезерлеуші, станоктар мен желілерді реттеуші, сағат құрастырушы, оптик және т. б.
Адам-адам	Адамдар, топтар, ұжымдар	Мұғалім, дәрігер, медбике, мектепке дейінгі тәрбиеші, сатушы, психолог, кәсіби кеңесші, әлеуметтік педагог, заңгер, жарнама маманы, менеджер, кітапханашы және т. б.
Адам-белгі жүйесі	Шартты белгілер, кодтар, формулалар	Телеграфшы, сызбашы, есепші, статистик, аудармашы, редактор, экономист, мұрағатшы, бағдарламашы және т. б.
Адам-көркем сурет	Көркем образдар, олардың бөліктері, элементтері, қасиеттері	Фотограф, кондитер, шаштараз, музыкант, актер, жазушы, композитор, дизайнер, көркем жиһаз өндірісінің ағаш шебері, кесте тігуші, сәулетші, дизайнер, өнертанушы, суретші, сәнгер, мүсінші, тігінші, кескіш, тігінші, шыны жасаушы, витражшы, зергер, пешші, режиссер және т. б.
Адам-табиғат	Тірі организмдер, биологиялық, микробиологиялық процестер, жануарлар, орман шаруашылығы	Инженер-океанолог, бағбан, агроном, ағаш өсіруші, зооинженер, зертханашы-микробиолог, радиоэколог, дәрігер-эколог, көгалдандырушы-көкөніс өсіруші, биолог, биоэколог, тұқым өсіруші, мал өсіруші, мал дәрігері, машиналық сауу операторы, гүл өсіруші, шебер бағбан, мелиоратор және т. б.